

A 15 Haziran Perşembe AYT TARİHİ

AYT / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI-SOSYAL BİLİMLER-1

DENEME - 2

23. Yaşar Kemal, ---

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa bir bilgi yanlışlığı ortaya çıkar?

- A) Alaygeyik, Karacaoğlan ve Köroğlu gibi folklorik değerleri *Üç Anadolu Efsanesi* adlı eserinde anlatmıştır.
- B) *Ağrı Dağı Efsanesi*'nde Küp Gölü'nü ve çobanların yaşımını tasvir eder. Beyazıt Paşası Mahmut Han'ın kızı Gülbahar'ın aşkı temel çatışmayı oluşturur.
- C) *Binboğalar Efsanesi*'nde göçebe yaşamı sürdürmek isteyen Yörük Türkmenlerinin yok olmaya başlayan kültürlerinin ağıdını yakar.
- D) *Ekmek Kavgası* adlı hikâye kitabında fabrikada çalışan emekçilerin, kenar mahallelerdeki insanların, cezaevindeki mahpusların yaşamından kesitler sunar.
- E) Çok başarılı röportajlar yazmıştır. *Bir Bulut Kaynıyor, Allah'ın Askerleri, Peribacaları, Çukurova Yana Yana...*

25. Ahmet Öğretmen harita üzerinde dersini anlatırken tahtaya maddeler hâlinde şunları yazmıştır:

- Geniş topraklara hâkim olmuşlar, satraplık denilen eyalet sistemini oluşturmuşlardır. Gelişmiş bir posta teşkilatı kurmuşlar ve Kral Yolu'nu yapmışlardır.
- Barut, pusula, kâğıt ve matbaayı icat etmişler, geleneksel tıbbın tedavi yöntemleri olan masaj ve akupunkturu kullanmışlardır.

Buna göre Ahmet Öğretmen'in aşağıdaki bölgelerden hangisinin gösterildiği haritayı kullanması doğru olur?

- A) Hindistan ve Ege
- B) Mezopotamya ve Mısır
- C) İran ve Çin
- D) Ege ve İran
- E) Anadolu ve Çin

Per-sler
↓
İRAN
yığılması

Ülkeyi = satraplık (eyalet) yönetimler
Posta teşkilatı
Kral yolunu baskentleri Sus'a kadar uzatıldı

Kâğıt - matba - pusula'yı = Çin icat etti

Fransız edebiyatının önemli sanatçılarından Victor Hugo'nun *Notre Dame'in Kamburu* romanında çirkin ve kambur olan kilise zangocu Quasimodo ile Başdiyakoz Frollo'nun çingene kızı Esmeralda'ya olan aşkları, bu kişilerin ruhlarında oluşan ikilemler ve tepkiler ---- bir yaklaşımla işlenmiştir. Metinde kişilerin zayıf ve güçlü yönleri bir arada verilmiştir. Akıcı ve etkili bir üsluba sahip olan metinde zıtlıklar (çirkinlik ve güzellik, iyilik ve kötülük) belirgin olarak göze çarpar. Metnin anlatımında yazar tarafsız kalmaz, araya girerek duygularını belirtir ve okuyucuyu yönlendirir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) realist
- B) romantik
- C) natüralist
- D) klasik
- E) hümanist

26. Mukan Kağan, İstemi Yabgu'nun yardımıyla Avarları ortadan kaldırmış, ülke sınırlarını batıda Hazar Denizi'ne kadar genişletmiştir. Onun döneminde doğudaki Kitanlar ve kuzeydeki Kırgızlar hâkimiyet altına alınmış, Çin baskı altında tutulmuş, Ak Hunlar üzerine seferler düzenlenmiştir.

Bu gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Kök Türklerin Orta Asya'daki gücünün artmasına
- B) Uygurların sınırlarını batı yönünde genişletmesine
- C) Hunların Orta Asya Türk siyasi birliğini kurmasına
- D) Çinlilerin Moğollarla ittifak kurmaya çalışmasına
- E) Anadolu'ya ilk Türk akınlarının gerçekleşmesine

Etraftaki hükümdarları, devletleri yenmiş Orta Asya'da güçlenmiş.

27. Osmanlı Beyliği; kuruluşundan itibaren özenle takip ettiği iskân politikası ve güçlü askerî yapısı sayesinde, fethedilen bölgelerde kalıcılığı sağlamayı başarmıştır. Ayrıca Osmanlı Beyliği iskân politikası ile ----

Parçada verilenler dikkate alındığında son cümlelerin aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilmesi doğru olmaz?

- A) gayrimüslim halkın ayaklanma ihtimalini ortadan kaldırmayı hedeflemiştir. ✓
 B) konargöçer Türkmenleri yerleşik hayata geçirmeyi amaçlamıştır. ✓
 C) fethedilen bölgelerde İslam kültürünü yaymaya çalışmıştır. ✓
 D) iltizam usulünün uygulanmasını kolaylaştırmayı amaçlamıştır. ✓
 E) fetih siyasetinde sürekliliği sağlamayı hedeflemiştir. ✓

iltizam = Toprakın islahı hakkını nakit para karşılığında Kiralanak demek

28. Osmanlı Devleti'nde XV. yüzyıldan itibaren devletin sınırlarının genişlemesine bağlı olarak bazı Divân-ı Hümâyun üyelerinin sayılarında artış yapılması zorunlu hâle gelmiştir.

Buna göre divanda yer alan;

- I. kazasker, → Anadolu ve Rumeli Kazaskerliği - Defterdarlığı
 II. defterdar, → diğer artımda
 III. kaptan-ı derya

görevlilerinden hangilerinin sayılarında XV. yüzyıldan itibaren artış yaşanmıştır?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve II
 D) II ve III
 E) I, II ve III

29. Osmanlı padişahları, kuruluş dönemlerinden itibaren ordunun başında sefere çıkmayı ve gazayı başlıca vazifeleri olarak görmüşlerdir. Ancak Kanuni Dönemi'nden sonra bu vazifelerini yerine getirmemeye başlamışlardır.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde ordunun başında sefere çıkma geleneğini yerine getirmeyen ilk padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II. Bayezid
 B) II. Selim
 C) I. Ahmed
 D) IV. Murad
 E) II. Mehmed

Kanuni'den sonra sefere çıkmazdı. Ordun oğlu II. Selim
 Sefere çıkmazdı. Ordun oğlu III. Murad'da çıkmazdı.

30. 1700 İstanbul Antlaşması'yla Azak Kalesi'ni ele geçerek ilk defa Karadeniz'e çıkma fırsatı bulan Rusya, Osmanlıların Karadeniz'deki varlığı için tehdit oluşturuyordu.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin Karadeniz'deki Rus tehdidini geçici bir süre de olsa engellemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yaş Antlaşması'nın
 B) Hotin Seferi'nin
 C) Çeşme Baskını'nın
 D) Petervaradin Savaşı'nın
 E) Prut Antlaşması'nın → 1711 Prut ant. ile Ruslarla verdikleri mit Azak kalesini geri aldık.

31. Kırım Savaşı'ndan sonra imzalanan Paris Antlaşması'nda yer alan: "Karadeniz; tarafsız duruma getirilecek, bütün devletlerin ticaret gemilerine açık fakat savaş gemilerine sürekli olarak kapalı olacak, kıyılarında hiçbir tersane bulunmayacaktır." maddesinin;

- I. Osmanlı Devleti kazandığı bir savaştan sonra yenik devlet muamelesi görmüştür. → Yeni devime d. ü. Örneği
 II. Avrupalı devletler Panslavizm politikasının uygulanmasına destek vermiştir. → Esas birliğinde birleşim, ypr.
 III. Rusya, sıcak denizlere inme siyasetinde başarılı olmuştur. → gemilere engel. - tersane yok.

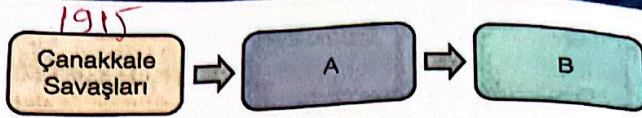
yargılarından hangilerine kanıt oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve II
 D) I ve III
 E) II ve III

32. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda ordunun modernleşmesi ve iyileştirilmesi konusunda attığı adımlardan biri olarak gösterilemez?

- A) Vakay-ı Hayriye'nin gerçekleşmesi
 B) Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye'nin kurulması
 C) Ahz-ı Asker Kanunu'nun çıkarılması
 D) Tulumbacı Ocağı'nın kurulması → Lale Devri
 E) Zorunlu askerlik sistemine karar verilmesi
 18-yy. 1718
 15-yy. 18

33.

XX. yüzyılın başlarında yaşanan ve olayların kronolojik olarak verildiği bu tabloda harflerle gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangilerinin sırasıyla getirilmesi gerekir?

- (A) Bolşevik İhtilali - Mondros Ateşkes Antlaşması
 B) Paris Barış Konferansı - Uşi Antlaşması 1912
 C) Reval Görüşmeleri - Kût-ül Amare Muharebesi
 D) Mondros Ateşkes Antlaşması - Balkan Savaşları → 1913
 E) Brest Litovsk Antlaşması - 31 Mart Olayı → 1909

1908

Çanakkale'de Rusya'ya yardım gönderilmediği için ihtilal çıkacak.

Mondros'ta 30 Ekim 1918

hen ihtilal hen ateşkes Çanakkale'den sonra.

34. Amasya Genelgesi'nde: "Anadolu'nun en güvenli yeri olan Sivas'ta millî bir kongrenin acele olarak toplanması kararlaştırılmıştır. Bunun için bütün illerin her sancağından, halkın güvenini kazanmış üç temsilcinin hemen yola çıkarılması gerekmektedir. Temsilciler Müdafaa-i Hukuk ve Redd-i İlhak Cemiyetleri ve belediyeler tarafından seçilecektir." maddesine yer verilmiştir.

Bu durum Sivas Kongresi'nde;

- I. güçler birliği, → yok
 II. ulusal bağımsızlık, → işgeller konusunda bireraya gelme
 (III. millî irade) → halkın güvenini kazanmış 3 delege

İkilerinden hangilerinin dikkate alınacağını göstermektedir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve II
 D) I ve III
 (E) II ve III

35.

- I. Sıcaklıkların artması ve buzulların erime 20-25 bine inen kutup ayılarının azalması açmaktadır.
 II. Sıcaklık ve nemdeki değişimlere karşı duyarlı olan kurbağaların bazılarının kışın yaşayanların üçte biri de yok olmaktadır.
 III. Deniz seviyesinin yükselmesi; kırsal yükseltisi az olan adaların su altında kalmasında getirmektedir.
 IV. Küresel ısınma olarak adlandırılan iklim değişikliği, bazı yerlerde yağış artışı, kuraklığın yaşanmasına neden olmaktadır.

Yukarıdakilerden hangileri küresel iklim değişikliği doğrudan etkilediğini göstermektedir?

- A) I ve II
 B) I ve III
 D) II ve IV
 E) III ve IV

36. Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzey yamaçlarındaki dokulu kırsal yerleşmeler yaygındır.

Bu durum;

- I. su kaynaklarının fazla olması
 II. arazinin engebesiz olması,
 III. tarım alanlarının parçalı olması

Özelliklerinden hangilerinden kaynaklanmaktadır?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 D) II ve III